יא א מיי' פ"ע מהלכות שגגות הלכה ד:
יב ב מיי' פ"ע מהלכות מילות הלכה ח:
יג ג מיי' פ"ו מהל' שגגות הלכה ה:
ד [מיי' שם]:
יד ה מיי' שם הל' ג ופ"י מהל' תרומות הלכה ג:
טו ו מיי' פ"ד מהל' טומאת אוכלין הלכה ג:
טז ז מיי' שם הלכה ב:
יז ח מיי' פ"ג מה' מילת מקדש הל' ג:

מוסף רש"י

תוהיני. שם מכם (שבת נא.). בשני תמחויין. שני מיני מבשל, אחד גלי ואחד שלוק (שם). תמחויין מתלקין. לגחול שני תמיחים כהגלה אחד כשני תמחויין למיכו שמי תבלות (שם). אחת שחרית ואחת ערבית. כיון דכו"ע שהות בימים כדי לילך, הוס ליה שהות בימים כדי לילך. אין ידיעה לחצי שיעור (שבת קה.). מכלי ידיעה שבימים נאתל שלא לעלמה (לקמן נז:). רש"י לחצי שיעור. למלך כדי שלא לעלמה (שבת קה.).

שיטה מקובצת

ג) בטומאה אלא שבלאי תיבת אבל נמחק: ד) בטומאת מגע אמר רב נחמן אמר רב הלכה: ה) לא אמר ר' יהודה אלא: ו) לא נתכוונתי לעדות. והלשון תמוה דרוב עדיות לא בעו כוונה דאין צריך לומר אתם עדי אלא בהודאה אבל בכל שאר עדיות אם ראו הדבר אף בלא כוונת העדות יכולין להעיד וא"כ אמאי פטור כיון שראוי להעיד וצ"ע. הרא"ש ז"ל: ז) דילמא ר"ל לא היו זכורים בשעה שהשביעם. גליון מהר"י: ח) העלמות מחלקין והכא: ט) העלמות מחלקין אות ר' ומתיבת אכל עד תיבת ממין נמחק: י) מחתיין מחלקין מהו אות ר' נמחק: יא) דאמרי אסיפא משני תיבת על נמחק: יב) מחלקין דאמר אות ר' נמחק: יג) משום דאכלה כעין שני מינין בב'; יד) ישהא דאכלה כאילו: טו) פרס אכל [תיבת חייב נמחק] אכל אוכלין כו' חייב. לא קאי אאוכלין טמאין ואמשקין טמאין דהא לית בהו טומאה דאורייתא אלא אשאה רבינית יין לבד קאי ואינן משום דין דשהה בכדי אכילת פרס תנינהו הכא א"נ י"ל דחייב אכולהו קאי ומאי חייב דקתני מכות מרדות. תוס': יח) ר' אלעזר אומר אם הפסיק בה או אם נתן לתוכו מים: יט) ע' בחדושין: כ) או דילמא לקולא. לפרש"י הייכא דבלא הפסיק הם שוים ר"מ ורבנן לפטור בייתר מכדי אכילת פרס ויש לפרש בע"א הייכא דלא הפסיק אפילו כולי יומא מחייב בין לר' מאיר בין לרבנן ובהפסיק פליגי דלר"מ פטור אם הפסיק אפילו פורתא כיון דלא אכלו כלי הפסק כדרך אכילת קליות דדרך לאכלו בסמוך זו לזו. תוס': כא) קאמר והכי קתני אות ד' נמחק: כב) אבל אי פסיק ביני אות ד' נמחק: כג) שישהא מתחילה ועד סוף בכדי אכילת פרס: כד) דהא בטומאה ישנה נמי איכא: כה) קרבן אמרינן הכי: כו) דאיכא טומאה אות ר' נמחק: כז) קדשים כדפי' לפי' קמא: כח) עצמו ס"א אבל אם נגע בטהרות של אחרים אין להם להאמינו: כט) כר' דיש לו מיגו ולא משוי נפשיה רשינא אמרינן דמה לו לשקר אבל: ל) בעודי בנזירות הס"ד: לא) וחייב בקרבן תיבת אתה נמחק: לב) תיבות שני חצאי זיתים ממין אחד חייב נמחק: לג) יהושע דלחומרא תיבות קמ"ל נמחק: לד) בה ברביעית יין שלא: לה) ולאחר שעה תיבת אותה נמחק: לו) אכילת קליות אחת ואחת בסמוך תיבת פרס נמחק: לז) קרבן דכתותיה בעדים כשאין תיבת מטותיה ואות ר' נמחק: לח) ע' בחדושין: לט) לא קתני הס"ד:

ל) נגלה דע"ל ומ"ש ד"ה ע"ל שגג כוונו לעמוד לב היו זכורים העמוד שמשמים.

קרבן היינו כשאין עדים מכמיזין (ד) לשם אחר מלכתי אלא בשוגג והעדים מעידים שבאותו היום שאומר שאכל ובאותה שעה הערמו בו או שמעידין שהיה שומן לפי מחייב קרבן (ה) (מטומיס) [מפומיס] ובעדים שאין פיו מכמיזן חייב לשפילו בעד אחד חייב כדמשמע הכא ועוד מדברים עדים ממילי טפי מפיו שהרי עדים מחייבין אותו לשפילו פיו מכמיזן דעד כאן לא פטרי רבנן רק מטעם מיגו אבל מי מכמיזן להו בהדיא חייב קרבן ותו מאי מצני ר' חייא כר"מ ס"ל לשפילו כרבנן נמי שהרי מחייבין

היכא דלא ממרך דיבוריה (ו):

מדמיפא מן אחד ושני תמחויין כו'. אבל לעיל לאוקי ריפא במין אחד ושני ממחויין לא דייק מכלל דסיפא משני מינין שני מינין ממש כגון אבל ודם ודם לשיכא למימר תנא סיפא אגב ריפא אבל ריפא אגב סיפא (ז) תנא: **דאמר** אין ידיעה לחצי שיעור. והא דקתני ליה בעלמא אחד לגר"ג הוא דלא מחסר ידיעה כל שהוא מכלל דיעה לחצי שיעור ומכל מקום תני ליה לאשמועינן דלשפילו בעלמא אחד משני מינין פטור: **מתחלה** ועד סוף כדי אכילת פרס.

מהכא משמע דלתרי גווני מיירי שיעור פרס תדע לענין דספסקה שאם הספיק בין לשיכלה לאכילה כשיעור פרס אין מצטרף ומדלא כלשמרי בעלמא (פסחים דף מד.) שאם נתן כזית תרומה בשיעור פרס לחולין ואכלן שהוא חייב עליה: **אוכלין** טמאין כו'. תימה דלגרסי שקלים ובטומאים מיירי וע"מ מיפוק ליה מכי נגע בהו טמא ויש לומר דמחמ"ל לו תניהו בגמ' דשלשה מיני טומאה הלכך אמאי אמר ר' יהושע דאמר מחמיר בטומאה ישנה וכגון דאמרי ליה עדים אכלת קדשים בטומאת הגוף והוא אמר להון לא נטמאתי דהכא לא מתריץ דיבוריה דליכא למימר לא עמדתי בטומאה [ח] אבל טבלתי מאי אמר להון טבלתי ואכלתי כי אמר להון הכי איתבחש ליה דבוריה קמא מיהא בטומאת [ט]מגעו אמר רב נחמן הלכה כר' יהודה אמר רב יוסף לא [י] אמרה אלא בינו לבין עצמו ולעצמו אמר ר"ל מודה ר"מ לחכמים שאם [יא]אמרו לו שנים בעלת שפחה חרופה והוא אומר לא בעלתי מהימן דאי בעי אמר להון לא גמרתי ביאתי אמר רב ששת מודה ר"מ לחכמים [יב]בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור דאי בעי אמר נשאלתי על נזירי אמר אביי מודה רבי מאיר לחכמים שאם אמרו לו שנים יודע אתה בעדות פלוני והוא אומר לא ידעתי פטור [יג] דאי בעי אמר [יד] לא נתכוונתי לעדות: אכל חלב וחלב בהעלם אחת [בו']: מתקיף לה ר' זירא אמאי אינו חייב אלא חטאת אחת והא ב' זיתי חלב אכל א"ל אביי העלמות [טו] מחולקות והכא העלם אחד הוא דאיכא איכא דמקשי ליה הכי טעמא דהעלם אחת הא בשתי העלמות חייב שתים אמאי שם חלב אחד הוא אמר ליה אבי העלמות [טז] מחולקין: אכל חלב ודם פיגול ונותר חייב כו': ממין אחד חייב פשיטא [יז] אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר תמחויין [יח]מחולקין מהו דתימא כי אמר ר' יהושע לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא קמ"ל דחייב אלמא לחומרא אמר לקולא לא אמר איכא דאמר [יט] על סיפא משני מינין פטור פשיטא אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דר' יהושע דאמר תמחויין [כ] מחולקין דמהו דתימא כי אמר ר' יהושע לחומרא אמר לקולא לא אמר קמ"ל מב' מינין פטור מאי מב' מינין ממין אחד הוא ואמאי קרי ליה ב' מינים משום [כא] דאכלו בב' תמחויין וקתני פטור אלמא ל"ש לקולא ול"ש לחומרא קאמר רבי יהושע מדסיפא מין אחד ושני תמחויין רישא מין אחד ותמחוי אחד פשיטא אמר רבינא כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים ואליבא דרבן גמליאל [כב] דאמר אין ידיעה לחצי שיעור דתנן [כג] הכותב שתי אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת ערבית ר"ג מחייב וחכמים [כד]פוטרין רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור ורבנן סברי [כה]יש ידיעה לחצי שיעור: **מתני'** כמה ישהא [כו] [כז]באוכלין כאילו אוכל קליות דברי ר"מ וחכמים אומרים [כח]עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס [כט] חייב [ל]אבל אוכלין טמאין [לא]ושתה משקין טמאין [לב]שתה רביעית יין ונכנם למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב [לג] רבי [לד] אליעזר אומר אם פסק בה או אם נתן בו מים כל שהוא פטור: **גמ'** איבעיא להו [לה] ר"מ לחומרא קאמר או לקולא קאמר לחומרא קאמר והכי קתני כאילו אוכל קליות דאפילו כוליה יומא ואף על גב דמתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת פרס כיון דמשכיה אכילתיה מחייב ואמרו ליה רבנן דעד שישהא בכדי אכילת פרס הוא דחייב יותר מכדי אכילת פרס פטור [לו] או דלמא לקולא קאמר [לז] דהכי קתני כאילו אוכל קליות והוא דלא איפסיק ביני ואביי אבל [לח] דאיפסיק ביני וביני אע"ג דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס פטור ואמרו ליה רבנן כיון דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס הוא חייב ת"ש וחכמים אומרים עד שישהא [לט] בכדי אכילת פרס מתחלה ועד סוף א'

בטומאה ישנה מאי שנא חלבין וביאת מקדש דמודו ליה דאם רצה יאמר מזיד הייתי טומאה ישנה נמי מתרץ דיבוריה דאם רצה יאמר לא עמדתי בטומאתי אלא טבלתי אמר רבינא לעולם בטומאה ישנה וכגון דאמרי ליה עדים אכלת קדשים בטומאת הגוף והוא אמר להון לא נטמאתי דהכא לא מתריץ דיבוריה דליכא למימר לא עמדתי בטומאה [מ] אבל טבלתי מאי אמר להון טבלתי ואכלתי כי אמר להון הכי איתבחש ליה דבוריה קמא מיהא בטומאת [מא]מגעו אמר רב נחמן הלכה כר' יהודה אמר רב יוסף לא [מב] אמרה אלא בינו לבין עצמו ולעצמו אמר ר"ל מודה ר"מ לחכמים שאם [מג]אמרו לו שנים בעלת שפחה חרופה והוא אומר לא בעלתי מהימן דאי בעי אמר להון לא גמרתי ביאתי אמר רב ששת מודה ר"מ לחכמים [מד]בנזיר טמא שאמרו לו שנים נטמאת והוא אומר לא נטמאתי פטור דאי בעי אמר נשאלתי על נזירי אמר אביי מודה רבי מאיר לחכמים שאם אמרו לו שנים יודע אתה בעדות פלוני והוא אומר לא ידעתי פטור [מה] דאי בעי אמר [מו] לא נתכוונתי לעדות: אכל חלב וחלב בהעלם אחת [בו']: מתקיף לה ר' זירא אמאי אינו חייב אלא חטאת אחת והא ב' זיתי חלב אכל א"ל אביי העלמות [מז] מחולקות והכא העלם אחד הוא דאיכא איכא דמקשי ליה הכי טעמא דהעלם אחת הא בשתי העלמות חייב שתים

אמאי שם חלב אחד הוא אמר ליה אבי העלמות [מח] מחולקין: אכל חלב ודם פיגול ונותר חייב כו': ממין אחד חייב פשיטא [מט] אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דרבי יהושע דאמר תמחויין [נ]מחולקין מהו דתימא כי אמר ר' יהושע לא שנא לקולא ולא שנא לחומרא קמ"ל דחייב אלמא לחומרא אמר לקולא לא אמר איכא דאמר [נא] על סיפא משני מינין פטור פשיטא אמר ריש לקיש משום בר תוטיני כגון שאכלו בשני תמחויין ואליבא דר' יהושע דאמר תמחויין [נב] מחולקין דמהו דתימא כי אמר ר' יהושע לחומרא אמר לקולא לא אמר קמ"ל מב' מינין פטור מאי מב' מינין ממין אחד הוא ואמאי קרי ליה ב' מינים משום [נג] דאכלו בב' תמחויין וקתני פטור אלמא ל"ש לקולא ול"ש לחומרא קאמר רבי יהושע מדסיפא מין אחד ושני תמחויין רישא מין אחד ותמחוי אחד פשיטא אמר רבינא כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים ואליבא דרבן גמליאל [נד] דאמר אין ידיעה לחצי שיעור דתנן [נה] הכותב שתי אותיות בשתי העלמות אחת שחרית ואחת ערבית ר"ג מחייב וחכמים [נו]פוטרין רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור ורבנן סברי [נז]יש ידיעה לחצי שיעור: **מתני'** כמה ישהא [נח] [נט]באוכלין כאילו אוכל קליות דברי ר"מ וחכמים אומרים [ס]עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס [סא] חייב [סב]אבל אוכלין טמאין [סג]ושתה משקין טמאין [סד]שתה רביעית יין ונכנם למקדש ושהה כדי אכילת פרס חייב [סה] רבי [סו] אליעזר אומר אם פסק בה או אם נתן בו מים כל שהוא פטור: **גמ'** איבעיא להו [סז] ר"מ לחומרא קאמר או לקולא קאמר לחומרא קאמר והכי קתני כאילו אוכל קליות דאפילו כוליה יומא ואף על גב דמתחלה ועד סוף יותר מכדי אכילת פרס כיון דמשכיה אכילתיה מחייב ואמרו ליה רבנן דעד שישהא בכדי אכילת פרס הוא דחייב יותר מכדי אכילת פרס פטור [סח] או דלמא לקולא קאמר [סט] דהכי קתני כאילו אוכל קליות והוא דלא איפסיק ביני ואביי אבל [ע] דאיפסיק ביני וביני אע"ג דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס פטור ואמרו ליה רבנן כיון דמתחלה ועד סוף בכדי אכילת פרס הוא חייב ת"ש וחכמים אומרים עד שישהא [עא] בכדי אכילת פרס מתחלה ועד סוף

א'

תוספות דאי בעי אמר [עב]לא נמרתי ביאה. שהעדים אין מעידין שראו כל המעשה אבל נגדי אלא שלא היו יודעין מה היה בלבו ובמוחו נמי [עג]עפ"י שראו כל המעשה אפשר שמעולם לא היו מוחזר משא"כ בחלב שהוא מוחזר ולענין עדות אפשר שלא היה בר הכדה שלא נתכוון להעיד וקרא כתיב והוא עד: **לא** נתכוונתי [עד]להעיד. מכלן למד רבי וכן דן הלכה למעשה דעדים שנמצו אין מצטרפין אם לא נתכוונו להעיד ולא הוכחו שם לשום עדות אין נעדותן כלום אם כאים אחר זמן להעיד כפני ב"ד: **שאכלן** בב' תמחויין. וריש"ל אכל חלב ואכל מיתוקמא בתמחוי אחד ואכל ופיגול ונותר נמי בתמחוי אחד חייב על כל אחד ואחד שהרי ג' שמות הן מיהו מימה למה לי בב' תמחויין ופיגול ונותר לפלוג בחלב ואכל ונופיק ליה בתמחוי ג'. לב' תמחויין ואיכא למימר משום דבעי למיתני סיפא זה חומר במין ג' וכו' והא דתני זה חומר במינין הרבה כו' הא' חומר מבשמחא לה נמי במין אחד כגון בב' תמחויין ומני למימר דה"ק חומר במינין הרבה לבעולם חייב על כל אחד ואחד בין תמחוי אחד בין ב' בתמחויין לחפוקי מין ג' לא בתמחוי ג' לא מחייב אלא אחד.

מיגו ואע"ג דשייך ביה קרבן [עה] ואיכא טומאה ישנה [עו] אינה לוקה שם מיגו כגון שאמרו לו אכלת קדשים [עז] כו' [ע] :

(ו) **נח אמר**. ר' יהודה שהוא נחמן וטהור אלא לאכול בטהרות בינו ובין עצמו אבל לפני לחברים לא יאכל למאן דאמרי לא אמר: (ז) ד"ה בין לחומרא וכו' ולא פליג רבי יהושע לקולא לחומרא קאמר הס"ד: (ח) תוס' ד"ה (בעי"ן) ומודים כו' מכחישין אותו לפי אמר וכו' (ט) [ועי' לעיל ד: שבת עג.], ג) [לקמן ח. שבת עג: קב. קה.], ד) [ל"ל לפוכלן קה. (ולקמן נח:)], ה) [ל"ל כדי מלמזכ], ו) [ועי' נדה מב: שבת עג.], ז) [ע"ש בתוס' ד"ה אם הפסיק כו'], ח) [ע"ש ד"ה אם הפסיק כו'].

הגהות הב"ח

(ע) נב) דלמי כעי אמר. ל"ג ועיין מסכת שבועות דף ד' ע"ז: (ע) רש"י ד"ה אמר רבינא וכו' קדשים כו' הס"ד ותמ"ל מ"ש לפ אמרון לא אמר: (ג) ד"ה בין לחומרא וכו' ולא פליג רבי יהושע לקולא לחומרא קאמר הס"ד: (ד) תוס' ד"ה (בע"ן) ומודים כו' מכחישין אותו לפי אמר וכו' (ט) [לקמן ח. שבת עג.], ג) [לקמן נח:], ד) [ל"ל לפוכלן קה. (ולקמן נח:)], ה) [ל"ל כדי מלמזכ], ו) [ועי' נדה מב: שבת עג.], ז) [ע"ש בתוס' ד"ה אם הפסיק כו'], ח) [ע"ש ד"ה אם הפסיק כו'].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אם הפסיק כו'. עיין יומא דף מח ע"ש תוד"ה מדפסק:

רבינו גרשום

תחת כבש ודלי דלות כמה הוי חד מ"ר דדלות דפרידה היינו חצי רובע דינר וחצי רובע דינר יש בו כ"ד פרוטות א"כ חד משיתסר היינו פרוטה ופלגא ואמאי קתני עשירית האיפה בפרוטה: אמר רבינא הולה מילתא. בין דלות בין דלי דלות מיולדת יליף דמביא את מן [תחת] כבש ולא קתני חד משיתסר כדאמרת אלא חד מהלתין ותרין: והכי קאמר מדפסק רחמנא על דלות למיהוי חד מן ל"כ בטלע. כדאמרן דהיינו כ"ד פרוטות חס נמי על דלי דלות למיהוי חד מ"ר דהיינו י"ב פרוטות ושיתסר מ"ב פרוטות היינו פרוטה נכי ריבעא: אי הכי. נמצא עשירית האיפה פרוטה נכי ריבעא: אין הכי נמי ובציר מפרוטה הוי ואהי דקתני מיכן לעשירית האיפה בפרוטה דלאו אורח ארעא לאייתויי פחות מפרוטה למקדש: מה בין שפחה לבין כל העריות כו' לא בענוש שכל העריות או במיתת ב"ד או בכרת ואין במלקות: וכל העריות בזכר דמחייב בן זכר בין נקבה והשפחה בנקבה ולא בזכר דאין חייב בעבד: וחייב על כל ביאה וביאה. מה שאין כן בשפחה שמביא קרבן אחד על ביאות הרבה: ו)תהא בקראי בהקראה כדתנן גדול שבדיינין מקרא בשעת מלקות אם לא תשמור לעשות והפלא ה' את מכותך: התא בביקור. באומד היינו מלקות כדתנן אין אומדין אותו כו': בזמן שהאשה לוקה. שהיא גדולה והוא גדול האיש מביא קרבן: אין האשה לוקה. שהיא קטנה אין האיש מביא קרבן אע"פ שהוא גדול: מכדי עד הכא. או חופשה לא ניתן לה באיש אף משתעי אשר ישכב את אשה שכבת זרע ונכתב ברישא כו': הכי קאמר אם בביקורת תהיה. שהיא גדולה וכדרכה ומתכוונת: והביא הוא את אשמו כשהיא בביקורת: ואימא הוא. לא לקי דמעטיה קרא בקורת תהיה היא ולא הוא: והביא את אשמו כתיב. ולא והביאה את אשמה: לעולם אינו חייב קרבן אלא על שפחה בעולה. שנתבעלה קודם לכן: חרופה כגון הריפות שנשתנו מתחלתן: אם תכתוש. שכבר נכתשת היא על ידי בעילה ונשתנית בהריפות: להוציא נשיהם. נכריות בימי עזרא: שפחות חרופות בעלו דחייבין עליה איל אשם: ר' ישמעאל אומר. זו היא שפחה ודאי שאינה פדויה כלל: כל העריות מפורשות. בתורה היאך חייבן משרייר אין לנו שלא נתפרש בתורה אלא זו בלבד שבחציה שפחה וחציה בת חורין מקרא בשעת מלקות אם לא תשמור לעשות והפלא ה' את מכותך: התא בביקור. באומד היינו מלקות כדתנן אין אומדין אותו כו': בזמן שהאשה לוקה. שהיא גדולה והוא גדול האיש מביא קרבן: אין האשה לוקה. שהיא קטנה אין האיש מביא קרבן אע"פ שהוא גדול: מכדי עד הכא. או חופשה לא ניתן לה באיש אף משתעי אשר ישכב את אשה שכבת זרע ונכתב ברישא כו': הכי קאמר אם בביקורת תהיה. שהיא גדולה וכדרכה ומתכוונת: והביא הוא את אשמו כשהיא בביקורת: ואימא הוא. לא לקי דמעטיה קרא בקורת תהיה היא ולא הוא: והביא את אשמו כתיב. ולא והביאה את אשמה: לעולם אינו חייב קרבן אלא על שפחה בעולה. שנתבעלה קודם לכן: חרופה כגון הריפות שנשתנו מתחלתן: אם תכתוש. שכבר נכתשת היא על ידי בעילה ונשתנית בהריפות: להוציא נשיהם. נכריות בימי עזרא: שפחות חרופות בעלו דחייבין עליה איל אשם: ר' ישמעאל אומר. זו היא שפחה ודאי שאינה פדויה כלל: כל העריות מפורשות. בתורה היאך חייבן משרייר אין לנו שלא נתפרש בתורה אלא זו בלבד שבחציה שפחה וחציה בת חורין מקרא בשעת מלקות אם לא תשמור לעשות והפלא ה' את מכותך: התא בביקורת